

■ ІННОВАЦІЙНА ТА ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

УДК 330.341.1:338.432:633.1

СТРАТЕГІЧНІ ЗАСАДИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ВИРОБНИЦТВА ЗЕРНА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ ©

О.А. МАТЕРИНСЬКА,
кандидат економічних наук,
старший викладач кафедри
аналізу та статистики,
Вінницький національний
аграрний університет
(м. Вінниця)

В статті розкрито сутність інновацій для підвищення ефективності виробництва зерна на засадах його перспективності. Обґрунтована необхідність забезпечення системного впровадження інновацій не тільки крупними, фінансово спроможними господарськими структурами, але й малими та середніми підприємствами задля збереження їхньої конкурентоспроможності.

Досліджено стратегії розвитку господарського механізму, які спонукають підприємницькі структури вести постійний пошук виробничо-технологічних резервів підвищення ефективності виробництва зерна, оскільки екстенсивний шлях організації виробничо-господарських взаємодій вже себе вичерпав, а тому потребує системної, комплексної інтенсифікації галузі.

Встановлено, що галузеві, загальнодержавні та регіональні аспекти інноваційного розвитку виробництва зерна визначають господарські ефекти підприємницьких формувань створенням інституційних умов і запровадженням регулятивно-стимулюючих факторів науково-технічного прогресу, які сформовані регіональними органами влади та галузевими управлінськими структурами.

За проведеним дослідженням визначено, що результатом інноваційного розвитку виробництва зерна є сталий розвиток зернопродуктового комплексу, а також формування перспективної конкурентоспроможності зерна для збереження і покращення його позицій на світовому ринку та подальшого укріплення продовольчої безпеки нашої держави.

Ключові слова: виробництво, підприємство, інновації, зерно, розвиток, ефективність.

Табл. 1. Літ. 10.

Постановка проблеми. Розвиток зернового господарства, а більш конкретно – зернового бізнесу сільськогосподарських підприємств, зокрема його функціонування на засадах перспективних можливостей конкурентоспроможності, повинен відбуватися на базі інновацій. Для дослідження цієї мети наукою пропонується безліч концепцій. Наше бачення концепції інноваційного забезпечення базується на пріоритетно-цільовому підході до підвищення ефективності

© О.А. МАТЕРИНСЬКА, 2017

виробництва зерна на засадах його перспективності. Для реалізації концепції інноваційного розвитку зернового господарства в Україні є відповідний потенціал і можливості, а також достатньо функціональних інституцій (наука, освіта, підприємство і бізнес, капітал тощо).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні та методологічні основи, які пов'язані з поняттям інновацій у виробництві сільськогосподарської продукції в цілому та у зерновиробництві зокрема, розглядаються у працях О. Витвицької, О. Гудзя [1], С. Дем'яненка, М. Зубця, Г. Калетніка [2], М. Кропивка, Ю. Лупенка, М. Маліка [3], Л. Молдован, П. Саблука [3], Н. Суліми [8], О. Шубравської, О. Шпикуляка [10], С. Юшина та ін. Незважаючи на значні досягнення науковців у вивченні даної проблематики, залишається потреба в подальшому науковому обґрунтуванні значення інноваційних механізмів в управлінні підприємствами та застосуванні окреслених пропозицій на практиці.

Формулювання цілей статті. Перспективним завданням у механізмі наукового реалізаційного забезпечення формування та реалізації концептуальних положень інноваційного ефективного виробництва зерна і стійкої його конкурентоспроможності є формування інноваційної політики і ефективності системи наукового забезпечення зернопродуктового підкомплексу за рахунок: утворення функціональної інфраструктури інноваційної діяльності й побудови ринково-орієнтованої системи управління; інноваційних процесів в галузі; підвищення ефективності управління інноваційними процесами в зерновому господарстві та ін.

Формування механізму інноваційного розвитку і сталого функціонування зернової галузі – головна передумова, один із пріоритетних напрямків формування організаційно-економічного механізму господарювання.

Виклад основного матеріалу. Вирішальним фактором поступального розвитку зернового сегменту господарської діяльності сільськогосподарських підприємств виступають інновації, особливо в епоху інтелектуалізації, всебічної інтенсифікації та зростаючої конкуренції на ринку ресурсів, капіталу та продовольства.

У світі, де технології, інститути та цінності зазнають корінних змін, інновації – це переосмислення того, що потрібно робити і створення заново самих продуктів та послуг. В результаті успішні стратегії інноваційного розвитку стають ключем до конкурентної переваги підприємства [1].

Зернова галузь є базовою, найбільш конкурентною на зовнішньому і внутрішньому ринку, про що свідчить аналіз виробничо-господарських ефектів її розвитку. Порогову межу екстенсивного розвитку (розширення посівних площ, надія виключно на природній потенціал ґрунтів) виробництва зернових вже досягнуто – майбутнє за інноваційними, інтенсивними технологіями, лише тоді зростатиме урожайність, зменшуватимуться витрати на одиницю площі і виробленої продукції.

Як наслідком, так і функціональними першочерговими завданнями формування механізму інноваційного розвитку й сталого функціонування зернової галузі є:

1) підвищення урожайності зернових і якості зерна – головне, “глобальне” завдання для забезпечення подальшого поступального розвитку галузі задля всебічної, системної, комплексної інтенсифікації виробництва на інноваційній основі;

2) системне використання високопродуктивних сортів – поширення серед переважної більшості виробників через державну підтримку впровадження сортових інновацій, ефективного використання сортових ресурсів;

3) підвищення культури землеробства – застосування передових технологій обробітку ґрунту і сівби зернових відповідно до науково обґрунтованих рекомендацій. Серед передових технологій землеробства в Україні та світі застосовують інтенсивну, біологічну та технологію прямої сівби. Концентрація застосування кожної з них залежить від ґрунтово-кліматичних умов, організаційно-економічного базису функціонування підприємства, його фінансового, матеріального, кадрового забезпечення;

4) сприяння розвитку органічного виробництва в Україні за рахунок застосування інноваційних біотехнологій для нарощування внутрішнього споживання органічних продуктів та їх експорту [4];

5) забезпечення справедливого розподілу ресурсів державної підтримки галузі – рівнодоступність можливостей отриманої підтримки будь-якого виду усіма виробниками за об'єктивних умов;

6) створення рівних умов доступності підприємців до каналів збуту зерна – усунення “непродуктивної” ланки посередницьких структур (перекупників) через розвиток кооперації;

7) покращення умов логістики; оптимізація транспортних та портових послуг [5] – пошук альтернативних та вдосконалення існуючих транспортно-логістичних систем дасть можливість розвивати аграрне виробництво, збільшувати обсяги експорту та підвищувати його економічний ефект [6];

8) виведення дрібних виробників на зовнішні ринки через механізми заготівельно-збутової кооперації – забезпечення участі господарств населення в організованому ринку зерна та спрямування продукції в прозорі канали реалізації;

9) фінансове стимулювання застосування виробниками технологій “зеленої економіки” як у виробництві, так і в реалізації зерна – екологізація та біологізація зернопродуктового бізнесу, розбудова інфраструктури “зелених ринків”.

Перспектива розвитку виробництва зерна та його ефективності у системі інновацій та запровадженні принципів сталості. Але задоволення, використання запропонованої концепції не може бути прийнятним в різному вигляді (тільки виробничий сегмент чи тільки сегмент реалізації). Тут має бути пристосований комплекс інноваційно спрямованих рішень у ланцюгу: “виробництво → реалізація → споживання”, лише тоді соціально-економічні ефекти будуть найвищими і справедливо розподіленими. Наприклад, за такої динаміки збільшення виробництва зерна, зокрема кукурудзи, доцільним, економічно вигідним видається розвиток тваринництва та переробка зерна на біопаливо.

Виробництво зерна як особлива і головна прибуткова галузь у підвищенні конкурентоспроможності аграрного сектору економіки України у світлі європейської інтеграції та закріплення існуючих позицій на світовому агропродовольчому ринку (в останні роки національний зернопродуктовий комплекс забезпечує стабільне перебування нашої держави в числі лідерів-експортерів зернових), потребує ефективного, дієвого, адаптованого до вітчизняних реалій, інноваційного забезпечення. Для того, щоб зберегти конкурентоспроможність, а вона відчутно зросла, хоча й головним чином за рахунок екстенсивних факторів і сприятливих погодних умов, необхідно забезпечити системне впровадження інновацій не тільки крупними, фінансово спроможними господарськими структурами, але й малими та середніми підприємствами.

У цьому головне стратегічне завдання унормування інноваційного розвитку зернової галузі сільгоспвиробників у контексті забезпечення стабільності, конкурентоспроможності, виходу на новий якісний рівень організації та ефектив виробництва.

Вирішення цієї проблеми повинно здійснюватися комплексно, адже сама проблема є надзвичайно широкою за охопленням інституцій, змістовною характеристикою, а інструменти її унормування стосуються як загальнодержавної політики (макрорівень), так і регіональної політики (мезорівень), а також внутрігосподарських аспектів підприємницької діяльності (мікрорівень) (табл. 1).

Таблиця 1

Інструменти унормування ефективності інноваційної політики у зерновому господарстві

Мікрорівень (підприємство)	Мезорівень (регіон, галузь)	Макрорівень (держава, глобальний ринок)
Запровадження передових енерго- і ресурсозберігаючих технологій	Наукове забезпечення і владно-регіональне сприяння розробці й впровадженню технологій, які враховують регіональні особливості вирощування зерна	Розробка й впровадження національної інноваційної політики щодо інноваційного забезпечення виробництва зерна як складової інноваційної політики держави з створенням відповідних інститутів для її реалізації
Підвищення рівня "органічності" вирощування зернових – "зелені технології"	Підтримка на регіональному рівні виробників, які активізують поширення "зелених технологій"	Формування й реалізація загальнодержавних пріоритетів політики упровадження принципів та організаційно-економічного механізму розвитку зернового господарства на засадах "зеленої економіки"
Системне покращення матеріально-технічного забезпечення до рівня світових лідерів	Розробка й реалізація регіональних програм забезпечення виробників технікою кращих світових зразків, активізація дорадчої діяльності	Розробка й реалізація загальнодержавних програмних документів стимулювання забезпечення виробників технікою кращих світових зразків, активізація дорадчої діяльності
Підвищення інтелектуально-освітнього рівня працівників – учасників виробничого процесу в зерновій галузі	Регіональні програми навчання аграрних спеціалістів з урахуванням регіональних особливостей	Підтримка і фінансування навчання й перепідготовки аграрних спеціалістів
Стимулювання розвитку кластеризації і кооперації як інститутів консолідації інновацій, обміну інформацією й знаннями, ощадливого використання енергоресурсів, спільного використання високопродуктивної техніки		

Сільгосптоваровиробники як головні функціональні учасники зернового виробничо-господарського комплексу самостійно визначають стратегію і тактику поведінки. В інноваційному аспекті удосконалення стратегії розвитку господарського механізму підприємницькі структури повинні вести постійний пошук виробничо-технологічних резервів підвищення ефективності виробництва зерна, оскільки екстенсивний шлях організації виробничо-господарських взаємодій вже себе вичерпав, одним словом – потрібна системна, комплексна інтенсифікація галузі.

Виробничо-технологічні резерви інтенсифікації зернового господарства формуються, виходячи з аспектів досягнення найбільш ефективного використання капіталу і праці, що переслідує мету економії витрат у поєднанні з підвищенням якості й екологічності виробленого продукту. Це головні фактори успіху виробленого зерна на сучасному, висококонкурентному ринку, тому системне впровадження інноваційних факторів господарських взаємодій – магістральна ціль, досягнення якої в сучасній вітчизняній трансформаційній агроекономіці, забезпечить потрібний рівень розвитку та ефективності виробництва зерна сільськогосподарськими підприємствами.

Нині одним з основних гальмівних чинників такого розвитку є відсутність ведення значною кількістю сільськогосподарських підприємств цілеспрямованої інноваційної діяльності як важливої передумови підвищення урожайності та ефективності виробництва зернобобових культур [7]. Для конкретного підприємства найбільш важливо і бажано правильно обрати технологію виробництва зерна (вирощування зернових), а також здійснити формування відповідного технології організаційно-економічного механізму її забезпечення, включаючи побудову потрібної системи управління техніко-технологічним процесом. Зазначені дії мають забезпечити оптимізацію витрат, ефективність використання ресурсів, виробництво якісного продукту і як наслідок – його конкурентоспроможність.

Інноваційна концепція розвитку агротехнологій полягає у зниженні енерго- та ресурсомісткості технологічних операцій, біологізації землеробства, оптимізації термінів виконання передбаченого комплексу операцій, забезпеченні екологічності виробництва [8].

Основна вимога до сучасних технологій вирощування зернових культур – цілеспрямоване формування врожаю на основі максимального використання в конкретних умовах потенціалу кращих сортів, добрив, засобів захисту рослин, можливостей попередників, своєчасного і якісного проведення всіх технологічних операцій із догляду за посівами та збирання врожаю [9].

Звертаючи увагу на систему інновацій виробництва зернових культур на конкретному підприємстві зазначимо, що підприємство може реалізовувати впровадження лише внутрішньогосподарських аспектів, які стосуються впливу на власні витрати господарської діяльності. Сьогодні таке питання охоплює більшість виробників невеликих розмірів, адже вони мають обмежені можливості для впровадження “дорогих” інновацій. Серед доступних для таких підприємств факторів інноваційності, або інтенсифікації, у виробництві зернових слід виділити такі, як:

- спеціалізація; використання високопродуктивних для зони посіву сортів і гібридів зернових;
- персоніфікація технології виробництва зерна виходячи з наявних техніко-технологічних параметрів господарської системи (наявність і продуктивність техніки, якість ґрунтів, наявність та освітній рівень кадрового потенціалу);

- впровадження організаційно-управлінської системи вирощування зернових, їх післязбиральної обробки і зберігання;
- навчання працівників та створення умов для закріплення на підприємствах молодих спеціалістів зі знаннями сучасних техніки і технологій вирощування зернових;
- проведення перспективних маркетингових досліджень ринку зернових та продуктів їх переробки, включаючи світовий ринок;
- запровадження спеціалізованої для конкретного підприємства системи аналізу вигод і витрат, яка у своєму функціонуванні відображає тенденції розвитку зернового господарства як з точки зору безпосереднього виробництва, так і щодо впливу на результативність підприємства;
- розробка системи заходів мінімізації впливів сезонності виробництва на розвиток і загальний рівень ефективності виробництва зерна.

Наведену сукупність заходів інноваційного забезпечення підприємства повинні застосовувати системно і комплексно, лише тоді виробничо-господарський ефект буде відчутним, а система заходів вважатиметься ефективною, функціональною по відношенню до конкретного підприємства.

Висновки. Галузеві, загальнодержавні та регіональні аспекти інноваційного розвитку виробництва зерна визначають господарські ефекти підприємницьких формувань створенням інституційних умов і запровадженням регулятивно-стимулюючих факторів науково-технічного прогресу, які сформовані регіональними органами влади та галузевих управлінських структур (міністерства, відомства тощо). Такі інновації для конкретних підприємств можуть носити рекомендаційний характер, або ж примусовий, з вимогою – примусом для застосування через набуття підприємством вигод при їх запровадженні (зниження оподаткування, надання прямої фінансової підтримки).

Важливим напрямком в питанні розбудови – здійснення інноваційної політики щодо розвитку виробництва зерна, є стимулювання ресурсозбереження, високопродуктивних технологій вирощування зернових, засобів екологічної безпеки.

Перспективним наслідком інноваційної політики повинно стати забезпечення сталого розвитку зернопродуктового комплексу, а також формування перспективної конкурентоспроможності зерна для збереження і покращення позицій зернового товару на світовому ринку та подальшого укріплення продовольчої безпеки нашої держави.

Список використаних джерел

1. Гудзь О.Є. Роль інновацій щодо забезпечення конкурентоспроможності та ефективності підприємства / О.Є. Гудзь // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства: Економічні науки. – Харків: ХНТУСГ, 2015. – Вип. 161. – С.3-10.
2. Калетнік Г. М. Інноваційні моделі управління стратегічним економічним потенціалом сучасних економічних систем / Г.М. Калетнік, Г.М. Заболотний, С.В. Козловський // Актуальні проблеми економіки. – 2011. – № 4. – С. 3-11.
3. Саблук П. Т. Інноваційна діяльність в аграрній сфері: інституціональний аспект : монографія / П.Т. Саблук, О.Г. Шпикуляк, Л.І. Курило, М.Й. Малік, Л.В. Білозор, М.С. Вітков, Л.М. Малік, П.В. Павлик, Г.Р. Побережна, М.В. Правдюк; Ін-т аграр. економіки. – К., 2010. – 704 с.

4. Концепція Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року. Схвалено розпорядженням КМУ від 30 грудня 2015 р., № 1437-р. // Урядовий кур'єр. – 30 березня 2016 р. – № 60.
5. Головачова О.С. Напрямки удосконалення регуляторної політики у сфері зовнішньої торгівлі сільськогосподарською продукцією України / О.С. Головачева // Науковий вісник Мукачівського державного університету. – 2014. – С. 169-17.
6. Материнська О.А. Підвищення якості логістичних процесів – запорука розвитку аграрної галузі / О.А. Материнська // Проблеми економічного, облікового, контрольного і аналітичного забезпечення управління підприємством: матеріали II Всеукр. наук.-практич. конф. молод. учених – Едельвейс, 2016. – С. 257-258.
7. Ткачук В.І. Інновації як фактор підвищення ефективності виробництва зерна / В.І.Ткачук // Ефективна економіка. – 2014. – № 1. – С. 16-25.
8. Суліма Н.М. Ефективність інноваційних технологій вирощування зернових культур / Н.М. Суліма, Д.О. Денисенко // Вісник Сумського національного аграрного університету. Фінанси і кредит. – 2013. – № 1. – С. 197-200.
9. Юла В.М. Ефективність технологій вирощування озимих зернових культур у правобережному лісостепу / В.М. Юла, Т.В. Єгупова, Л.Ю. Блажевич, П.В. Романюк К.М. Олійник // Збірник наукових праць ННЦ “Інститут землеробства НААН”. – 2015. – № 2. – С. 98-105.
10. Шпикуляк О. Г. Етапність інноваційного процесу та оцінка ефективності інноваційної діяльності / О. Г. Шпикуляк // Економіка АПК. – 2011. – № 12. – С. 109-116.

Список використаних джерел у транслітерації/References

1. Hudz' O.Y. Rol innovatsiy shchodo zabezpechennya konkurentospromozhnosti ta efektyvnosti pidpryyemstva / O.Ye. Hudz' // Visnyk Kharkivs'koho natsional'noho tekhnichnoho universytetu sil's'koho hospodarstva: Ekonomichni nauky. – Kharkiv: KhNTUS·H, 2015. – Vyp. 161. – S.3-10.
2. Kaletnik H. M. Innovatsiyni modeli upravlinnya stratehichnym ekonomichnym potentsialom suchasnykh ekonomichnykh system / H.M. Kaletnik, H.M. Zabolotnyy, S.V. Kozlovs'kyu // Aktual. problemy ekonomiky. – 2011. – Vol. 4. – S. 3-11.
3. Sabluk P. T. Innovatsiyna diyal'nist' v ahrarniy sferi: instytutsional'nyy aspekt : monohrafiya / P.T. Sabluk, O.H. Shpykulyak, L.I. Kurylo, M.Y. Malik, L.V. Bilozor, M.S. Vitkov, L.M. Malik, P.V. Pavlyk, H.R. Poberezhna, M.V. Pravdyuk; In-t ahrar. ekonomiky. – K., 2010. – 704 c.
4. Kontseptsiya Derzhavnoyi tsil'ovoyi prohramy rozvytku ahrarnoho sektoru ekonomiky na period do 2020 roku. Skhvaleno rozporядzhenniam KМУ vid 30 hrudnya 2015 r., Vol. 1437-r. // Uryadovyy kur'yer. – 30 bereznya 2016 r. – Vol. 60.
5. Holovachova O.S. Napryamky udoskonalennya rehulyatornoyi polityky u sferi zovnishn'oyi torhivli sil's'kohospodars'koyu produktsiyeyu Ukrayiny / O.S. Holovacheva // Naukovyy visnyk Mukachivs'koho derzhavnoho universytetu, 2014 S. 169-17.
6. Materyns'ka O.A. Pidvyshchennya yakosti lohistrychnykh protsesiv – zaporuka rozvytku ahrarnoyi haluzi / O.A. Materyns'ka // Problemy ekonomichnoho, oblikovoho, kontrol'noho i analitychnoho zabezpechennya upravlinnya pidpryyemstvom: materialy II Vseukr. nauk.-praktych. conf. molod. uchenykh – Edel'veys, 2016. – S. 257-258.
7. Tkachuk V.I. Innovatsiyyi yak faktor pidvyshchennya efektyvnosti vyrob-nystvva zerna / V.I.Tkachuk // Efektyvna ekonomika. – 2014. – Vol. 1. – S. 16-25.
8. Sulima N.M. Efektyvnist' innovatsiynykh tekhnolohiy vyroshchuvannya zernovykh kul'tur / N.M. Sulima, D.O. Denysenko // Visnyk Sums'koho natsional'noho ahrarnoho universytetu. Finansy i kredyt. – 2013. – Vol. 1. – S. 197-200.

9. Yula V.M. Efektyvnist' tekhnolohiy vyroshchuvannya ozymykh zernovykh kul'tur u pravoberezhnomu lisostepu / V.M. Yula, T.V. Yehupova, L.Yu. Blazhevych, P.V. Romanyuk K.M. Oliynyk // Zbirnyk naukovykh prats' NNTs "Instytut zemlerobstva NAAN". – Vypusk 2. – 2015. – S. 98-105.

10. Shpykulyak O. H. Etapnist' innovatsiynoho protsesu ta otsinka efektyvnosti innovatsiynoyi diyal'nosti / O. H. Shpykulyak // Ekonomika APK. – 2011. – Vol. 12. – S. 109-116.

ANNOTATION

STRATEGIC FOUNDATIONS OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF GRAIN PRODUCING AGRICULTURAL ENTERPRISES

MATERYNSKA Olga,
Candidate of Economic Science,
Senior Lecturer of the Department of Analysis and Statistics,
Vinnitsia National Agrarian University
(Vinnitsia)

The article examines the importance of innovations for the development of efficient grain production based on its prospects. The need for systematic introduction of innovations by large profitable business structures as well as small and medium enterprises in order to remain competitive has been substantiated.

Advancement of the economic mechanism development strategy has been examined. It is stressed that business structures should constantly search for industrial and technological reserves to increase the efficiency of grain production as an extensive way of organization of economic interactions is not actual any longer, in other words, there is a need for the systematic and complex intensification of the industry.

It has been established that sectoral, national and regional aspects of innovation development of grain production determine economic effects of business units through the provision of institutional conditions and introduction of the regulatory and stimulating factors of the technological progress, which are formed by the regional authorities and sectoral management structures.

According to the results of the research it has been determined that innovation policy should result in the sustainable grain complex development as well as the development of the advanced grain competitiveness to preserve and improve position of grain products on the world market and further strengthen food security of our country.

Keywords: production, enterprise, innovation, seed development effectiveness.

Tabl. 1. Lit. 10.

АННОТАЦИЯ

СТРАТЕГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ ПРОИЗВОДСТВА ЗЕРНА СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫМИ ПРЕДПРИЯТИЯМИ

МАТЕРИНСКАЯ Ольга Андреевна,
кандидат экономических наук,
старший преподаватель кафедры анализа и статистики,
Винницкий национальный аграрный университет
(г. Винница)

В статье раскрыта сущность инноваций для повышения эффективности производства зерна на основе его перспективности. Обоснована необходимость обеспечения системного внедрения инноваций не только крупными, финансово

состоятельными хозяйственными структурами, но и малыми и средними предприятиями для сохранения их конкурентоспособности.

Исследованы стратегии развития хозяйственного механизма, побуждающие предпринимательские структуры вести постоянный поиск производственно-технологических резервов повышения эффективности производства зерна. Так как экстенсивный путь организации производственно-хозяйственных взаимодействий уже себя исчерпал, нужна системная, комплексная интенсификация отрасли.

Установлено, что отраслевые, общегосударственные и региональные аспекты инновационного развития производства зерна определяют хозяйственные эффекты предпринимательских формирований путём создания институциональных условий и внедрения регулятивно-стимулирующих факторов научно-технического прогресса, которые сформированы региональными органами власти и отраслевыми управленческими структурами.

По проведенным исследованиям установлено, что результатом инновационного развития производства зерна является устойчивое развитие зернопродуктового комплекса, а также формирование перспективной конкурентоспособности зерна для сохранения и улучшения его позиций на мировом рынке и дальнейшего укрепления продовольственной безопасности нашего государства.

Ключевые слова: производство, предприятие, инновации, зерно, развитие, эффективность.

Табл. 1. Лит. 10.

Інформація про автора

Материнська Ольга Андріївна – кандидат економічних наук, старший викладач кафедри аналізу та статистики, Вінницький національний аграрний університет (21008, м. Вінниця, вул. Сонячна, 3, e-mail: olgavin@i.ua).

Materynska Olga – Candidate of Economic Science, Senior Lecturer of the Analysis and Statistics Department, Vinnitsa National Agrarian University (21008, Vinnitsa, Soniachna Str., 3, e-mail: olgavin@i.ua).

Материнская Ольга Андреевна – кандидат экономических наук, старший преподаватель кафедры анализа и статистики, Винницкий национальный аграрный университет (21008, г. Винница, ул. Солнечная, 3, e-mail: olgavin@i.ua).

